

Aan de leden van de gemeenteraad

Domein Samenleving
Maatschappelijke Opgaven

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Jeroen Boerman

Telefoon

14 010

E-mail

Jeroen.boerman@lansingerland.nl

Website

www.lansingerland.nl

Verzenddatum 10 december 2019
Ons kenmerk U19.09491

Onderwerp **Achtergrond en uitgangspunten
nieuwe Wet inburgering**

Geachte heer, mevrouw,

Op 11 december geeft beleidsadviseur Jeroen Boerman tijdens de Beeldvormende avond een presentatie over de nieuwe Wet inburgering. Ter voorbereiding op deze presentatie ontvangt u hierbij alvast achtergrondinformatie over deze nieuwe wet en de uitgangspunten die voor ons leidend zijn in de uitvoering van de nieuwe wet.

Achtergrondinformatie

Vanaf 1 januari 2021 gaat een nieuwe Wet inburgering van kracht. De minister heeft aangegeven dat dit hard nodig is, gezien de belemmeringen die het huidige stelsel bevat. Inburgering komt onvoldoende tot zijn recht. Inburgeraars gaan in het huidige stelsel namelijk een lening aan om zelf een inburgeringscursus in te kopen. Het blijkt dat zij moeite hebben zelf een passende route te kiezen die het beste aansluit bij hun behoeften. Weinig inburgeraars slagen binnen de gestelde termijnen. De inburgeraars moeten de lening bij niet tijdig inburgeren vervolgens terugbetalen. Hierdoor zijn veel inburgeraars in de schulden terecht gekomen. De gemeente kijkt er naar en heeft weinig mogelijkheden de regie te pakken.

Het huidige inburgeringsstelsel gaat met de nieuwe wet volledig op de schop. De nieuwe wet schaft het leenstelsel, waarmee inburgeraars zelf een cursus moeten inkopen, af. Gemeenten krijgen de verantwoordelijkheid voor het aanbieden van een passend inburgeringsaanbod. Drie leerroutes vervangen de huidige inburgeringscursus. Deze leerroutes koopt de gemeente in bij (taal)aanbieders. Naast deze leerroutes wordt de gemeente verantwoordelijk voor het aanbieden van een Participatieverklaringstraject en een Module Arbeidsmarkt & Participatie. Ook krijgt de gemeente de taak om inburgeraars de eerste zes maanden financieel te 'ontzorgen'.

Uitgangspunten

In 2020 stellen we een beleidsplan op. In dit beleidsplan beschrijven we op welke manier we de uitvoering van alle nieuwe verantwoordelijkheden rondom inburgering vormgeven in Lansingerland. Daaraan voorafgaand stelden we uitgangspunten op waarin we een aantal basisvragen beantwoordden. Deze uitgangspunten vormen de eerste stap richting de ontwikkeling van ons inburgeringsbeleid. De uitgangspunten zijn onderverdeeld in zes thema's.

Thema 1: Brede intake & vaststellen PIP

Met de nieuwe wet worden wij als gemeente verantwoordelijk voor de inburgering van onze nieuwe inwoners vanaf het moment dat in het AZC bekend is dat iemand in Lansingerland komt wonen. Het duurt vanaf dat moment gemiddeld genomen nog 3 tot 5 maanden voordat iemand van het AZC naar een woning in Lansingerland verhuist.

De regierol van gemeenten begint volgens de nieuwe wetgeving met een brede intake, indien mogelijk al op het AZC. Op basis van deze brede intake leggen gemeenten vast wat een passende leerroute is naar inburgering en participatie. Het vastleggen gebeurt in een persoonlijk Plan Inburgering en Participatie (PIP). Gemeenten zijn grotendeels vrij om te bepalen hoe zij de brede intake vormgeven.

Struikelblok om met dit verplichte onderdeel van de nieuwe Inburgeringswet aan de slag te gaan, is dat de meeste AZC's van waaruit inburgeraars momenteel aan Lansingerland worden gekoppeld ver weg liggen (Hoogeveen, Middelburg, Rijswijk, Rotterdam, Schalkhaar). Dit maakt het ingewikkeld de brede intake op het AZC uit te voeren.

Uitgangspunten:

- *Zo snel mogelijk contact*
- *Maatwerk bij AZC bezoek*
- *Integrale brede intake*

We hebben zo snel mogelijk contact met inburgeraars die in Lansingerland komen wonen en wegen op maat af waar en met wie de brede intake het beste plaats kan vinden. Naast de (arbeids)consulent kan bijvoorbeeld ook de maatschappelijk begeleider¹ en eventueel een Wmo-consulent aanwezig zijn bij dit gesprek.

Thema 2: Ontzorgen

Vanaf 1 januari 2021 zijn gemeenten verplicht om statushouders te 'ontzorgen' in de eerste zes maanden dat zij in de gemeente wonen. Vanuit de uitkering betalen we dan de huur, de energiekosten en verplichte verzekeringen. Hierbij hoort ook de verantwoordelijkheid van de gemeente voor het 'begeleid loslaten' van de statushouder. Dat betekent dat statushouders naast financiële ontzorging ook begeleiding krijgen om financieel zelfredzaam te worden.

Om ons hier op voor te bereiden starten wij samen met de gemeente Zoetermeer in januari een pilot bekostigd door het ministerie. Binnen de pilot bestaat de begeleiding voornamelijk uit groepstrainingen. Tijdens een training besteden we aandacht aan de verschillende regelingen waarmee inburgeraars te maken hebben in Nederland, welke instelling en vaardigheden wij van inburgeraars verwachten en hoe zij het beste een budget kunnen beheren. De maandag aansluitend volgt een individueel gesprek met de consulent van de gemeente. In dit gesprek verifieert de consulent of de lesstof is begrepen door de lesstof toe te spitsen op iemands persoonlijke situatie. Op basis van de resultaten uit deze gesprekken stellen we na zes maanden vast of de deelnemer financieel zelfredzaam is of dat we de ontzorging voorzetten.

¹ Momenteel voert VluchtelingenWerk voor ons de 'maatschappelijke begeleiding' uit. Voor de opdracht voor maatschappelijke begeleiding vanaf 1 januari 2021 starten we binnenkort een aanbestedingsprocedure.

Naast expliciete aandacht voor financiële zelfredzaamheid en ontzorging, combineren wij de aanpak binnen de pilot met een cursus die bestaat uit een aanvulling op de maatschappelijke begeleiding en een begin aan re-integratie. De Werkacademie² in Zoetermeer geeft deze cursus en gaat in op werknemersvaardigheden, jezelf presenteren, het opstellen van een CV en sollicitatievaardigheden.

Uitgangspunt:

➤ *Leren van de pilot ontzorging*

We evalueren de pilot en nemen de verbeterpunten en ervaringen mee in onze werkwijze voor ontzorgen vanaf 1 januari 2021.

Thema 3: Aanbieden leerroute

Voor de inburgeringscursus die een inburgeraar voorheen zelf moest inkopen, komen drie leerroutes in de plaats. De gemeenten gaan deze leerroutes inkopen bij (taal)aanbieders. In het PIP leggen we vast welke route passend is voor de betreffende persoon. De drie leerroutes zijn als volgt:

- **Zelfredzaamheidsroute (Z-route):** Voor mensen voor wie de onderwijs- of B1-route buiten bereik ligt, komt er een leerroute waarbij iedereen leert zich in de maatschappij te redden. Deze route richt zich met name op het bevorderen van de zelfredzaamheid in de Nederlandse samenleving. Dit traject duurt ongeveer twee jaar en bevat activiteiten die aansluiten bij de persoonlijke integratiedoelen van de inburgeraar: het leren van de Nederlandse taal, zelfredzaamheid in de samenleving, activering en participatie.
- **B1-route:** B1 is het taalniveau dat nodig is om een goede startpositie op de arbeidsmarkt te hebben. Voor deze route geldt een maximale tijdsduur van 3 jaar. Het is tijdens deze route van belang om het leren van de taal te combineren met (vrijwilligers)werk.
- **Onderwijsroute:** Deze route is gericht op het behalen van een Nederlands schooldiploma voor een goede startpositie op de arbeidsmarkt. Na een taalschakeltraject gaan jonge inburgeraars daarom zo snel mogelijk naar een Nederlandse opleiding. De leeftijdsgrens voor de onderwijsroute ligt bij 28 jaar.

Uitgangspunten:

➤ *Regionale samenwerking*

➤ *Aandacht voor kwaliteit*

Voor het aanbieden van leerroutes gaan wij zoveel mogelijk samenwerken met gemeenten in de regio. De relatief beperkte omvang van de doelgroep en de noodzakelijke diversiteit van het te realiseren inburgeringsaanbod, maakt dit noodzakelijk. Daarnaast hebben we veel aandacht voor de kwaliteit van het aanbod. De ondermaatse kwaliteit die we in het 'oude' stelsel zagen, mag zich onder verantwoordelijkheid van de gemeente niet herhalen.

Thema 4: Koppelen taal en re-integratie

Doordat de gemeente de regie krijgt op inburgering, kunnen we de inburgering combineren met onze uitvoering van de Participatiewet. Op deze manier kunnen gemeenten slimme arrangementen van inburgeren en opleiding/werk stimuleren, waarmee we zowel aan de inburgerings- als aan de participatiedoelstelling voldoen. Denk aan leer/werk-trajecten, stages, vrijwilligerswerk of specifieke afspraken met werkgevers over de combinatie werk/taal.

Meerdere partijen in het veld zijn bezig programma's te ontwikkelen die op deze nieuwe mogelijkheden aansluiten. Het is ook de hoop van de minister dat scholen, organisaties en bedrijven elkaar opzoeken om gezamenlijk te reageren op een aanbesteding van de gemeente.

² De Werkacademie is een re-integratievoorziening van gemeente Zoetermeer.

Uitgangspunt:

➤ *Stimuleren van samenwerking in het inburgeringsaanbod*

Als gemeente stimuleren we samenwerking tussen de verschillende partijen die een rol kunnen spelen in succesvolle inburgeringstrajecten waarin we de inzet op taal en re-integratie combineren. We voeren diverse gesprekken hierover met onze eigen consultants, partners binnen de gemeente, Het Nieuwe WIJ, taalscholen, het Werkgeversservicepunt en het bedrijfsleven³.

Thema 5: Participatieverklaringstraject + Module arbeid en participatie

Volgens de nieuwe wetgeving zijn gemeenten straks ook verantwoordelijk voor de volgende onderdelen van het sluitende inburgeringsaanbod:

- Participatieverklaringstraject (PVT)
- Module Arbeidsmarkt & Participatie (MAP)

Het PVT gaat over de kernwaarden van de Nederlandse maatschappij. In het nieuwe stelsel is het PVT intensiever dan het was in het oude stelsel. De minimale duur van het traject gaat van vier naar twaalf uur. Naast het tekenmoment van de verklaring is een excursie of activiteit, waarin aandacht is voor één van de Nederlandse waarden, een nieuw onderdeel van het PVT.

Binnen de MAP begeleiden gemeenten inburgeraars bij het oriënteren en participeren op de Nederlandse arbeidsmarkt. De oriëntatie is erop gericht om de competenties en arbeidskansen van de inburgeraar op de (lokale) arbeidsmarkt in beeld te brengen en vaardigheden te leren die helpen bij het vinden van een baan. Het participatie-gedeelte betreft het inzetten van een of meerdere praktische activiteiten, waardoor de persoon kennis maakt met de (lokale) arbeidsmarkt.

Uitgangspunten:

- *PVT in eigen beheer*
- *Verbinding MAP met lokaal bedrijfsleven*
- *Aandacht voor vitaliteit en gezondheid*

Het PVT bieden wij al aan voor onze inburgeraars en dit willen we graag continueren. Voor het aanbod van het MAP vinden we de verbinding met het lokale bedrijfsleven van belang. In het PVT of de MAP willen we graag aandacht besteden aan het onderwerp 'vitaliteit en gezondheid'. We onderzoeken de mogelijkheden hiertoe.

Thema 6: Maatschappelijke begeleiding

Wij kopen de maatschappelijke begeleiding voor inburgerende statushouders op dit moment in bij VluchtelingenWerk. Zij ondersteunen inwoners met een asielstatus die in Lansingerland komen wonen voor een periode van gemiddeld anderhalf jaar. Daarnaast kopen wij begeleiding in bij Humanitas (Tandem Nieuwkomers).

Binnen het nieuwe stelsel wijzigt de invulling van de maatschappelijke begeleiding ten opzichte van de huidige Wet inburgering. De huidige componenten van maatschappelijke begeleiding 'hulp bij het opstarten van de inburgering' en 'het stimuleren van participatie en integratie' binnen maatschappelijke begeleiding krijgen volgens de nieuwe wetgeving hun beslag in het PIP.

³ Een succesvol voorbeeld is het traject van Evofenedex, ondernemersvereniging voor de logistieke sector. Zij leiden statushouders op tot logistiek medewerkers en plaatsen hen bij bedrijven in de logistieke sector.

Uitgangspunten:

- *Combineren van de verschillende opdrachten voor maatschappelijke begeleiding*
- *Meer aandacht voor welzijn*

Na 1 januari 2021 voegen we de opdrachten die VluchtelingenWerk en Humanitas nu apart uitvoeren samen tot één gecombineerde opdracht. In deze samengevoegde opdracht vragen we aandacht voor het welzijn van de statushouders. We geven de aanbieder van de maatschappelijke begeleiding een signalerende rol. Op deze manier voorkomen we zoveel mogelijk de escalatie van problemen.

Tot slot

Wij kijken uit naar de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering die voor ons en onze inwoners met een asielstatus mooie kansen biedt. Door een goede inburgering kunnen deze nieuwe inwoners meedoen in Lansingerland. Dit biedt kansen voor hen, maar ook voor onze ondernemers die op zoek zijn naar personeel.

We streven ernaar om op 4 maart 2020 het concept beleidsplan ter beeldvorming aan u te presenteren. Vervolgens agenderen we het beleidsplan in de daarop volgende Commissie- en Raadsvergaderingen voor uw oordeels- en besluitvorming over dit plan.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester